

Vuosikirja 2011

Vuosikirjan SISÄLTÖ

SAVAS 2011 lyhyesti 2

Toimitusjohtajan katsaus 3

Vuoden 2011
teemana vuorovaikutus 4

Kuntaostajan puheenvuoro 6

Uusien työntekijöiden
puheenvuorot 8

Kehittämistoiminnan
kuulumiset 9

Yksilöllinen suunnittelu
palvelutoiminnassa 10

Ajankohtaista
vuoden varrelta 12

Savon Vammaisasuntosäätiö (SAVAS) tuottaa kehitysvammaisten henkilöiden ja muiden erityisryhmien asumis- ja päivätoimintapalveluja Savon alueella sekä toteuttaa erityisryhmiä palvelevia kehittämishankkeita.

Toimintamme perustan muodostaa vahva näkemys vammaisen henkilön oikeudesta yhteiskunnan täysivaltaiseen ja arvokkaaseen jäsenyyteen.

www.savas.fi

- Liikevaihto 2011 14,7 milj.euroa
- Asumispalveluissa eri palvelukodeissa asiakkaina 285 henkilöä, toimintakeskusten asiakasmäärä 65, tukiasuntoja 49
- Henkilökuntamäärä 230
- Arvot: Oikeudenmukaisuus, avoimuus, yhteisöllisyys, asiakaslähtöisyys
- Visio: Alueensa arvostetuin kehitysvammaisten ja autististen henkilöiden asumis- ja päivätoimintapalvelujen osaaja, tuottaja ja kehittäjä

Toimitusjohtajan KATSAUS

Savon Vammaisasuntosäätiön toiminta laajeni perustamisestaan 1989 lähtien voimakkaasti aina viime vuosiin saakka. Huipentumana oli kolmen uuden palvelukodin valmistuminen eri puolille Savoa vuoden 2010 kesän ja syksyn aikana. Olemme koko toimintamme ajan panostaneet myös organisaation ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Tärkeä osa organisaation osaamis pohjan rakentamista on ollut vuotuisen toimintamme suunnittelu- ja arviointijärjestelmään upotetun laatujärjestelmän luominen ja sertifiointi (SHQS).

Lähtökohtamme osaamis pohjan rakentamiselle oli hyvä moneen muuhun aloittavaan palvelutuottajaan verrattuna. Meillä oli jo toimintaa aloittaessamme käytössä säätiön perustajan, Vaalijalan kuntayhtymän kokemukset ja luomat toimintamallit kehitysvammaisten henkilöiden asumispalveluista. Asukkaan kotiseuduille sijoittuvien ja entistä suurempiin tuen tarpeisiin vastaavien palvelujen rakentaminen on kuitenkin vaatinut uusien toimintamallien kehittämistä, osin yhdessä muiden toimijoiden kanssa, osin yksin tienraivaajan roolissa. Erittäin paljon tukea tarvitseville autistisille henkilöille tarkoitetut palvelut ovat tästä hyvä esimerkki. Keskeisimpään arvoomme, asiakaslähtöisyyteen perustuvan päämiesajattelun entistä näkyvämmäksi tekeminen ja vahvistaminen arjen toiminnassa on ollut lähimmät vuodet tämän kehittämistyön painopisteenä.

Toimintaympäristö uusien palvelujen rakentamisessa on voimakkaassa murroksessa. Kuntaliitosten ja erilaisten kuntarajat ylittävien palvelujen järjestämisalueiden myötä kunnan mahdollisuudet pientenkin erityisryhmien tarpeisiin vastaamiselle omalla alueella parantuvat. Toisaalta kuntatalouden jatkuva kiristyminen on pahimpien uhkakuvien mukaan nostamassa näennäisen tehokkuuden (halpuuden) ensisijaiseksi perusteeksi palvelujen järjestämistavan valinnalle. Tämän on oivaltanut myös ns. kasvoton kansainvälinen pääoma, joka liiketoimintamahdollisuuksien heiketessä EU-alueella perinteisellä kentällä, kaupassa ja tavarantuotannossa on ryhtymässä lainsäätäjän myötävaikutuksella avatuille hoivamarkkinoille.

Maassamme tähän saakka toteutetut kehitysvammaisten ihmisten asumispalvelujen kilpailutukset ovat osoittaneet selvästi, ettei niissä kyetä ottamaan huomioon vammaispalvelujen ja kehitysvammapalvelujen erityisyyttä hankintakohteena.

Kehitysvammaisen henkilön tarvitsema apu ja tuki sekä hoiva on hyvin yksilöllistä. Hajonta on erittäin suuri, esimerkiksi keskimääräiset laatuvaatimukset samanaikaisesti määritellyn minimihenkilöstömäärän kanssa eivät toimi tässä tuen tarpeiden kirjossa. Laadun merkitys ja painoarvo kokonaistaloudellisuuden vertailussa eivät myöskään ole aina toteutuneet tasolla, joka ottaisi ne aidosti huomioon valintakriteerinä. Ostopalvelujen kilpailutuksessa valinta- ja vertailuperusteina sekä osaamisvaatimuksina pitäisi käyttää myös palvelutuottajan organisaatiotason osaamista. Toimivan ja asiakasryhmän tarpeisiin vastaavan organisaatiokulttuurin luominen ei tapahdu hetkessä asumispalvelujen kilpailutukseen annettavan tarjouksen laatimisella ja allekirjoittamisella.

Valtakunnallinen Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunta, jonka työskentelyyn myös Savon Vammaisasuntosäätiö osallistuu aktiivisesti, pyrkii vaikuttamaan hankintalain ja kuntien hankintakäytäntöjen muuttamiseen vammaisten yksilölliset tarpeiden ja kansalaisoikeuksien toteutumisen turvaamiseksi.

Erityisryhmien, ensisijaisesti kehitysvammaisten henkilöiden asumisen ja päivätoiminnan edistäminen alueellamme vaatii edelleen myös uusien palvelujen rakentamista. Asuntoja tarvitaan niin lapsuudenkodeistaan omaan kotiin muuttaville nuorille, jo aikuisikään ehtineille ikääntyvien vanhempiensa luota muuttaville ja myös laitoksessa vielä asuville kehitysvammaisille henkilöille. Olemme tarvittaessa jatkossakin mukana uusien palvelujen rakentamisessa. Haluamme toteuttaa säätiölle määrättyä tarkoitusta myös antamalla esimerkin hyvin toteutusta, henkilön hyvää, turvallista ja itsensä näköistä elämää ja täysivaltaista kansalaisuutta edistävästä palvelusta. Kehittämisyksikkömme organisoimien erillisrahoitteisten eri asiakasryhmien palveluhaasteisiin vastaavien kehittämisprojektien tulokset ovat myös kaikkien toimijoiden käytettävissä.

Toimitusjohtaja Jouko Hämäläinen

Vuoden 2011 teemana VUOROVAIKUTUS

Marian ajatuksia asumisesta säätiön palvelukodissa

35-vuotias Maria muutti Savolanniemen palvelukotiin elokuussa 2010. Hän asuu ryhmäkoti Salmessa, yhdessä neljän asuintoverin kanssa. Maria keskusteli ohjaajansa Paula Miettisen kanssa käyttäen apuna Talking Mats -menetelmää hieman muunneltuna vastaten ohjaajan kysymyksiin kyllä- ja ei-korteilla.

Toiminta Savolanniemessä

Onko sinulla riittävästi tekemistä päivisin?

- Ei.

Haluaisitko lisää tekemistä?

- Kyllä.

Mitä haluaisit lisää?

- Lehtenluku, musiikki, keilaus ja kaverikoirat.

(Maria poimi toiveensa eri vaihtoehtojen joukosta.)

Tykkäätkö uimisesta?

- Kyllä. (Vastaus tuli ison hymyn kera.)

Haluaisitko päästä useammin uimaan?

- Kyllä.

Mitä mieltä olet pyhäkoulusta ja iltahartauksista?

- Kyllä.

Savolanniemen palvelukoti

Onko oma huone viihtyisä?

- Kyllä.

Onko oma huone riittävän iso?

- Ei.

Tarvitsisitko enemmän tilaa?

- Kyllä.

Onko ruoka hyvää?

- Kyllä.

Onko ohjaajat mukavia?

- Kyllä.

Kaikkiko?

- Kyllä. (Maria väläytti valloittavimman hymynsä.)

Tykkäätkö siivota omaa huonetta?

- Kyllä. (Kera riemunkiljahdusten.)

Tykkäätkö asua täällä Savolanniemessä?

Marian nauraa pitkään, ottaa ohjaajaa kädestä ja nappaa pöydältä "Kyllä"-kortin. Ilo tarttuu ohjaajaan. Keskusteluhetken loppuksi nauretaankin yhdessä hyvä tovi.

Marian äiti kertoo:

Maria on konkari palvelukotiasumisessa ja uusien talojen testaamisessa. Hän muutti aikoinaan uuteen Puijonsarven palvelukotiin koulunsa lopettaneena ja juuri aikuistuneena nuorena. Maria oli muutosta innoissaan ja sopeutui hienosti uuteen kotiinsa lapsuuskodin lähelle. Yhteydenpito oli helpoa ja alussa olikin paljon yhdessä hoidettavia asioita. Maria asui Puijonsarvessa kauan ja olimme enimmäkseen oikein tyytyväisiä.

Sitten meille kerrottiin, että Savolanniemeen rakennetaan uusi palvelukoti, johon tulee nuorempia asukkaita. Haluaisikohan Maria muuttaa sinne? Aloimme harkita asiaa ja kysyimme Marian mielipidettä. Hän innostui asiasta. Tiesimme, että hän saisi uuden, siistin, kauniin ja entistä isomman kodin. – Ja eihän aikuisen ihmisen tarvitse aina asua vanhempiensa naapurissa. Niin päädyimme muuttoon.

Vertaisarvioitsijat Rahkapuiston palvelukodilta
Julia Teittinen ja **Toivo Kinnunen**.

Savisillan palvelukodilta vertaisarviointikoulutukseen ovat
osallistuneet **Kirsi Komppa**, **Kirsi Pykkänen** ja **Miia Häyrinen**.

Alusta alkaen Maria solahti uuteen kotiinsa ihan helposti. Marian riemuksi palvelukodin johtajaksi tuli hänen pitkäaikainen ystävänsä Minna. Sopeutumista edesauttoi myös se, että taloon tuli monta Puijonsarvesta tuttua työntekijää. Marialla on alkuun voinut joskus olla ikäväkin entiseen, mutta sitä hän ei ainakaan näyttänyt. Alussa henkilökunnalla oli valtavasti työtä, mutta silti he järjestivät toimintaa asukkaille ja tekivät työssä hymyillen. He selviytyivät hienosti.

Olen huomannut, että nuoret, pirteät työntekijät oikeasti haluavat asukkaiden viihtyvän. Särkiniemen päivätoiminnan lisäksi on kehitelty omaa toimintaa ja asukkaita otetaan mukaan arkisiin puuhiin. Välillä lähdetään tuulettumaan kodin ulkopuolelle peleihin, kirkkoon, konsertteihin ym. Minusta on hyvä, että kotona on myös sellaista toimintaa, johon kaikki halukkaat voivat osallistua; musiikkikerho, pyhäkoulu, koirien vierailut ym. Hienoa on myös se, että heillä on oma taitava ”kokki”. Uskon ruokailujen hoituvan hyvin ja terveellisesti. Me läheiset toivomme aina vain enemmän toimintaa, mutta tietysti välillä pitää myös rentoutua.

Tärkeintä meille vanhemmille on, että Maria viihtyy Savolanniemessä ja voi hyvin. Vaikka Maria tulee meille mielellään, on hän aina innolla lähtemässä takaisin omaan kotiinsa. Ja kun hän on päässyt perille, saamme viestin ”Iloinen tyttö on palannut”. Se tuntuu tosi mukavalta. Me uskomme, että Mariasta pidetään hyvää huolta. Kun Marialla näyttää olevan kaikki hyvin, me vanhemmat voimme olla levollisia ja iloita hänen puolestaan. Kiitos!

Mirja Ruotsalainen

Vertaisarviointi

– menetelmä asumisen palvelujen laadun kehittämisessä

Kymmenen Savon Vammaisasuntosäätiön asiakasta on koulutautunut vertaisarvioitsijoiksi Asumispalvelusäätiö ASPAN Asiakkaan äänellä -hankkeessa.

Vertaisarviointi on menetelmä asumisen palvelujen laadun arviointiin. Vertaisarviointi mahdollistaa asumispalveluja käyttävien ihmisten luontevan ja tasa-arvoisen osallistumisen käyttämiensä palvelujen suunnittelussa, arvioimisessa ja kehittämisessä. Tavoitteena on, että vertaisarvioinnin avulla asiakkaan osallisuuden mahdollisuudet ja vaikuttamisen tavat lisääntyvät.

Vertaisarvioinnin toimijoina ovat todelliset asiantuntijat, eli asumisen palveluja käyttävät ihmiset itse. Arvioinnin kohteena on se, miten ja millä keinoilla asiakas voi vaikuttaa omaa asumistaan ja asumispalveluja koskeviin asioihin.

Henkilöhaastatteluna tehtävässä vertaisarvioinnissa käytetään asiakastyöryhmien laatimaa kysymyslistaa, joka lähetetään aina ennakoon haastatteluun osallistuville tutustuttavaksi. Haastatteluissa on mukana arvioitsijan apuna kirjuri, joka kirjaa vastaukset paperille. Arvioitsija ja kirjuri ovat sitoutuneet vaihtolonvelvollisuuteen arvioinnissa kuulemistaan asioista. Vertaisarvioinnista saadun palautteen yhteenveto jää asukkaiden ja työntekijöiden käyttöön. Arvioinnin tuloksista keskustellaan yhteisesti, mikä tukee avointa ja kaksisuuntaista vuorovaikutusta asukkaiden ja työntekijöiden välillä.

Menetelmä vahvistaa aidon asiakaslähtöisyyden toteutumista. Sen antaman suoran asiakaspalautteen perusteella asumisen palveluja voidaan yhdessä työntekijöiden ja asukkaiden kanssa kehittää. Vertaisarvioinnin avulla palvelun tuottaja voi tehdä näkyväksi asiakaslähtöisiä toimintatapoja ja hyviä käytäntöjä, jotka kiinnostavat usein myös palvelun tilaajaa.

Vertaisarvioitsijoiden mielestä hyvää arvioinnissa:

”Asiakkaat ovat itse laatineet kysymykset. Pääsemme itse toimimaan vertaisarvioitsijoina. Teemme itse yhteenvedon vastauksista. Kehitämme asumisyksiköiden toimintaa. Pääsen arvioitsijoina näkemään erilaisia asumisyksiköjä. Saa uusia kokemuksia elämään ja näkee uusia ihmisiä. Se antaa itseluottamusta.”

Kehitysvamma palvelut PIEKSÄMÄEN NÄKÖKULMASTA

Anna-Liisa Miettinen, vanhus- ja vammaispalvelujohtaja

Suomen kuntarakenne on muutoksessa. Kuntien määrää halutaan vähentää. Kuntaliitokset ja kuntapalvelujen järjestäminen suuremmissa yksiköissä tai uusin vaihtoehtoin ovat tarkastelun alla. Lisäksi useimpien kuntien talous on tiukoilla. Palvelut tulisi järjestää entistä tehokkaammin. Nämä seikat määrittelevät myös Pieksämäen kaupungin kehitysvammapalvelujen järjestämistä.

Pieksämäki on väestöltään ikääntyvä kunta ja kaupungissa asuu keskimääräistä enemmän vammaisia ja pitkäaikaissairaita henkilöitä. Näiden ihmisten palvelujen järjestäminen, heitä ja omaisia kuunnellen ja talouden reunaehdot huomioiden, on meille jatkuvasti kasvava haaste. Tehokkaat palvelut eivät ole itseisarvo, vaan myös palvelujen vaikuttavuus. Tavoitteena pitää olla asiakkaan hyvä elämä.

Pieksämäki järjestää kehitysvammapalveluja kaupungin omina palveluina, kuntayhtymän jäsenenä ja ostopalve-

luina yksityisiltä ja kolmannen sektorin palveluntuottajilta. Omat palvelut ovat tällä hetkellä kehitysvammaisten avohuollon palveluja; kotona asumisen tukeminen, ikääntyneiden päivätoiminta ja palveluasuminen. Vastikään on aloitettu kehitysvammaisten perhehoitoa. Vaativimpia erityishuollon palveluja kaupungille tuottaa kuntayhtymä. Palveluasumista hankitaan usealta eri palveluntuottajalta kuntayhtymän lisäksi. Omat haasteensa ovat jo tuoneet ja tuovat yhä enenevästi lakimuutokset ja laitoshoidon purkaminen. Kunnilta vaaditaan uusia vaihtoehtoja haasteellisten kehitysvammaisten asumisen järjestämiseen.

Savon Vammaisasuntosäätiö (Savas) on toiminut Pieksämäellä jo parikymmentä vuotta. Kaupunki on ostanut palveluasumista ja päivätoimintaa Rahkapuiston palvelukodista ja toimintakeskuksesta. Tärkeänä uutena yhteistyön muotona kaupungin perusturva ja etenkin kehitysvammahuolto on kokenut tukiasumisen järjestämisen yhteistyössä Savaksen kanssa. Savas on saanut rahoitusta asuntojen hankkimiseen, toimii vuokranantajana ja kaupunki on järjestänyt tarvittavan tuen asukkaille.

Vuosien 2011–2012 vaihteessa Pieksämäen perusturva kilpailutti lainsäädännön edellyttämänä palveluasumisen uuden palvelutarpeen. Kilpailutuskierrös oli meillä ensimmäinen ja

se oli todella vaativa prosessi, vaikka hankinta-asiantuntemus tulikin Suomen Julkishankinta Oy:ltä. Tarjouskilpailun pohjatyö perusturvan palveluissa on moniulotteinen. Lainsäädäntö on laaja. Poliittinen päätöksenteko on osa prosessia. Asiakas, palvelun järjestäjä ja rahoittaja sekä palvelun tuottaja tulisi huomioida. Hankitaanko palvelut läheltä vai kaukaa? Mitkä ovat ne palvelun laadun reunaehdot, jotka kaikkien tarjoajien tulee täyttää? Mikä osuus on hinnalla ja mikä laadulla? Ja mitä laatu on? Mistä saa lisäpisteitä? Näiden kysymysten ja käsitteiden kanssa kilpailutusta valmisteleva työryhmä työskenteli kymmeniä tunteja. Vuoropuhelua tarjouspyynnön tulkinnoista käytiin runsaasti. Kilpailutus vietiin läpi. Tarjouksia tuli runsaasti ja valinnan mahdollisuuksia palveluasumisen järjestämiselle saatiin, hintaerojakin tuli. Edelleen tärkeänä lähtökohtana asukkaan sijoittamisessa kilpailutetuissakin palveluissa on asiakkaan tarpeiden huomioon ottaminen.

Kehitysvammaisten palveluasumisen kilpailutuksessa Savon Vammaisasuntosäätiö pärjasi hyvin. Kaupunki ostaa edelleen ko. palveluita myös uusille palvelun tarvitsijoille 3-vuotisen hankintakauden ajan, vuoden 2015 helmikuun loppuun. Sen jälkeen on mahdollisuus kahteen optiovuoteen. Savaksen palveluiden hinta-laatu-suhde on ollut ja on edelleen hyvä. Yhteistyö on toiminut moitteettomasti ja asiakkaat ovat saaneet hyvää palvelua. Tätä toivomme myös jatkossa.

Uusien työntekijöiden PUHEENVUOROT

**Moi! Olen Ville Virta, 28-vuotias lähihoitaja.
Toimin ohjaajana ja kiinteistöpuolen vastaavana
Puijonsarven palvelukodissa Kuopion Julkulassa.**

Valitsin sosiaali- ja terveysalan aikoinaan työvoimatoimiston harjoittelujen kautta. Harjoittelujaksot päiväkodeissa ja lisälmen Kirkonsalmen autismiyksikössä vahvistivat päätöstäni hakea alan opintoihin. Valmistuttuani lähihoitajaksi tein vanhustyötä noin kolme vuotta. Olin miettinyt jo jonkin aikaa hakemista kehitysvamma-alalle. Kun Pussalle viime syksynä haettiin ohjaajaa, laitoin hakemuksen saman tien vetämään.

Tyypillinen työpäiväni kuluu pääosin ohjaajan perustehtäviä tehden asiakkaiden ehdoilla. Työpäiviini voi kuulua myös asiakkaiden käyttämistä verikokeissa, Savas-auton ajoa tai muuta vastaavaa. Parasta työssäni ovat aidot asukkaat sekä joustavat työkaverit. Asiakkaiden palaute innostaa ja kannustaa minua.

Mielestäni hyvä työyhteisö on avoin ideoille ja mielipiteille. Myös tiivis ryhmähenki on tärkeää. Työkaverit luultavasti kuvailisivat minua sosiaalisesti ja joustavaksi ihmiseksi. Tahdon tehdä työni mahdollisimman hyvin ja kehittyä ohjaajan työssä edelleen.

Hyvältä kehitysvamma-alan ohjaajalta vaaditaan joustavuutta, kuuntelu- ja keskustelutaitoa sekä oikealla tavalla rentoa asennetta elämään. Tällä alalla jokainen päivä on erilainen.

**Tervehdys Hanna Elfingiltä,
Savolanniemen palvelukodin 28-vuotiaalta ohjaajalta!**

Sosiaaliala oli minulle luonnollinen valinta. Ensikosketukseksi kehitysvamma-alan ja Savakseen tapahtui vuonna 2005 sosionomiopintojeni ensimmäisessä työharjoittelussa Pihka-puiston palvelukodilla ja toimintakeskuksella Mikkeliissä. Sosionomiksi valmistuttuani pääsin säätiölle kesäksi töihin, ja sittemmin Savas-tien on kulkenut useamman palvelukodin kautta Savolanniemeen.

Hyvällä kehitysvamma-alan ohjaajalla tulee olla luovuutta, kykyä kuunnella ja olla läsnä, avoimuutta ja maalaisjärkeä. Työssä kehitysvamma-alalla ollaan hyvin lähellä toista ihmistä – hänen arkeaan ja elämäänsä kokonaisuutena, iloja ja suruja – joten huumoria, kärsivällisyyttä ja hyviä vuorovaikutustaitoja tarvitaan. Tämän työn ydin onkin mielestäni toisen ihmisen kunnioittamisessa.

Ennakkoluulojen unohtaminen ja rohkeus höystettynä huumorilla auttaa alkuun. Hyvä koulutus, jatko-/lisäkoulutukset, työkokemus ja oman työskentelyn arviointi on tärkeää nöyrän asenteen lisäksi; joka päivä oppii oikeasti jotakin uutta!

Oikeudenmukaisuus ja yksilöllisyys ovat tärkeitä arvoja minulle. Parasta työssä ovat iloiset ja onnelliset asukkaat, onnistumiset arjessa ja juhlassa. Savaksen toiminnan kodinomaisuus, työn monipuolisuus ja mahdollisuus käyttää luovuutta työssä ovat työni hyviä puolia.

Työ kehitysvamma-alalla 3-vuorotyössä on tapahtumarikas, haastavaa ja myös hauskaa. Varsinkin viimeinen puoli vuotta on ollut täynnä uusia asioita ja haasteita, kun olen toiminut vastaavan ohjaajan sijaisuudessa. Uudet työtehtävät ovat lisänneet innostusta työhön ja osaltaan edistäneet ammatillista kasvua. Vuosien mittaan mukaan on tarttunut monia hienoja kokemuksia, oppeja viisaammilta ja ihania tuttavuuksia ja ystäviä. Vielä on paljon opittavaa jäljellä, mutta onneksi on työvuosiakin!

Kehittämistoiminnan KUULUMISET

Savon Vammaisasuntosäätiön Kehittämisyksikkö tähtää vammaisten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden hyvinvointia edistävien palveluiden, tukimuotojen ja toimintamallien käyttöönottamiseen. Kehittämistoiminta organisoidaan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämisprojekteina.

Tuetusti päätöksentekoon (2011–2014)

Projektissa levitetään kehitysvammaisten henkilöiden osallisuutta edistäviä tuetun päätöksenteon työtapoja ja kommunikaatiomenetelmiä Savon alueella. Levittämistyön kautta mahdollistetaan kehitysvammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeuden ja vammaislainsäädännön hengen toteutuminen.

Projektin keskeisimmät yhteistyökumppanit ovat Ylä-Savon Soten vammaispalvelut, Mikkelin Seutusote, Savon Vammaisasuntosäätiö ja Vaalijala.

Riittävän tiedon antaminen ja valmennus muutoksiin, mahdollisten riskien kartoitus sekä kannustus pitää kiinni omista päätöksistä antavat asiakkaalle hyvät mahdollisuudet elää oman näköistään elämää ja kokea oman elämän hallintaa.

”Musta on hyvä, että saan vaikuttaa omiin juttuihin. Aina en ite pysty tekemään päätöksiä ja silloin tartten tukea. Meillä pitää olla sananvaltaa oman elämän suhteen.”

Kirkonsalmen toimintakeskuksen asiakkaat

Työelämän päämies (2011–2015)

Projektissa luodaan jatko-opintojen jälkeisiä työuria kehitysvammaisille henkilöille. Tavoitteena on löytää työmahdollisuuksia avoimilta työmarkkinoilta ja erityisesti vanhusten palveluista. Pilottialueena toimii Pieksämäki.

Projektin pääyhteistyökumppanina toimii Pieksämäen kaupunki ja tavoitteena on juurruttaa kehitysvammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden työhönvalmennusmalli

Pieksämäen kaupunkiin toimivaksi työmenetelmäksi. Juurrutustyön muut yhteistyökumppanit muodostuvat alueellisista, erilaisista kehitysvammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden verkostoista, jotka ovat tekemisissä tuetun työllistämisen ja työhönvalmennuksen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on ideoida toimintaa yhdessä sekä tehdä näkyväksi työhönvalmennuksen hyviä ja toimivia käytäntöjä sekä epäkohtia.

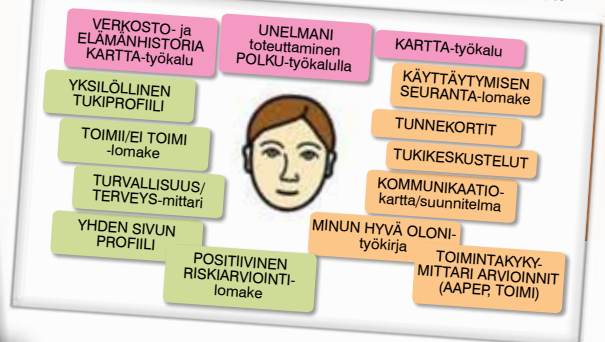
Asiakastyön lähtökohtana on ollut työhönvalmennuksen suunnittelu asiakkaan omista tarpeista ja toiveista lähtien. Asiakastyössä on panostettu ensisijaisesti laadukkaaseen työhönvalmennukseen ja jatkuvaan tukeen, jolloin asiakkaan on mahdollista oppia työtehtävät ja päästä työyhteisön jäseneksi. Näin ollaan jo askeleen lähempänä avoimille työmarkkinoille sijoittumista. Työhönvalmennus nähdään sekä inhimillisesti että taloudellisesti kannattavana. Tähän kaikkien tarvitaan palveluja, tukitoimia ja yhteiskunnan yhdenvertaisuutta esteettömyyden lisäksi.

Yksilöllinen suunnittelu PALVELU- TOIMINNASSA

Palvelukodin johtaja Päivi Mertanen ja palveluyksiköiden johtaja Kirsi Manninen kouluttivat Savaksen henkilöstöä päämiesajatteluun vuonna 2011.

Minun hyvää oloani tukevia menetelmiä

Päämiesajattelu ja yksilökeskeinen elämänsuunnittelu Savon Vammaisasuntosäätiössä

Kohti Minun elämäni suunnitelmaa (MESSI)

Savon Vammaisasuntosäätiössä kehitetään entistä yksilökeskeisempää työtettä. Kehitysvammainen henkilö on oman elämänsä päämies ja kaikessa toiminnassa tavoitteena on vastata yksilöllisesti hänen tarpeisiinsa. Säätiössä on lähdetty selvittämään, mitä asiakkaat itse ajattelevat omasta hyvinvoinnistaan ja omista yksilölliseen elämänsuunnitteluun liittyvistä tuen tarpeistaan. Tarkoituksena on yhdessä ihmisten itsensä kanssa käydä keskustelua siitä, millaista tukea itse kukin kokee tarvitsevansa ja millä tavalla tuki juuri hänen kohdallaan parhaiten voitaisiin järjestää.

Yksilöllistä elämänsuunnittelua

Yksilökeskeisessä elämänsuunnittelussa asiakas on prosessissa päämies. Asiakasta autetaan ja tuetaan oman elämänsä pohdiskelussa ja haltuunotossa. Yksilökeskeinen elämänsuunnittelu sopii niin elämän suurempien kysymysten

käsittelyyn kuin arkisten asioidenkin työstämiseen ja muuttamiseen. Se on ajattelutapa ja yksilöllisen elämänsuunnittelun välineistä voi koota eräänlaisen tekniikoiden ja välineiden työkalupakin, josta poimitaan apuvälineitä tarpeen mukaan. Työskentelyn muoto, toteutus ja aikataulu määrittyy sen henkilön mukaan, jonka elämästä on kyse. Kahta samanlaista prosessia ei ole. Olennaista on, että elämänsuunnittelu lähtee asiakkaan tuen ja tarpeiden eikä pelkästään palvelujen kehittämisen näkökulmasta.

Yksilöllisessä elämänsuunnittelussa asiakas ei jää yksin pohtimaan elämäänsä ja asioitaan, vaan asiakkaan hyvin tuntevilla henkilöillä, läheisillä ja työntekijöillä on merkittävä rooli. Olennaista on tukea henkilöä voimaantumiseen ja olemaan oman elämänsä päämies. Suunnittelun kannalta tuki ja apu voi tarjota esimerkiksi erilaisten vaihtoehtojen pohtimista ja niiden punnitsemista. Yksilökeskeinen elämänsuunnittelu on uudenlainen tapa työskennellä kehitysvammaisten ihmisten kanssa.

MINUN ELÄMÄNI SUUNNITELMA "MESSI"

– palvelujen kehittämisestä elämän suunnitteluun

Savon Vammaisasuntosäätiön asiakkaiden päämiehisyyttä ja yksilöllistä elämänsuunnittelua edistettiin myös asiakkaan Yksilöllisen suunnitelman "Yksäri"-lomakkeen kehittämisellä. Suunnitelman kehittäminen käynnistettiin keväällä 2011 yhteistyössä säätiön palveluyksiköiden johtajien Niina Argillanderin ja Kirsi Mannisen sekä Map – ja Tuetusti päätoksentekoon projektien työntekijöiden kanssa. Kehittämistyön tavoitteeksi asetettiin asiakkaan osallisuuden, voimavarojen vahvistamisen ja itsemääräämisoikeuden vahvistuminen.

Kehittämistimi järjesti säätiön asiakkaille suunnatun nimikilpailun, jolla haettiin "Yksäri" uutta nimeä. Nimeksi valittiin Minun elämäni suunnitelma – "MESSI", joka kuvaa hyvin sen tarkoitusta. Voittaneen ehdotuksen lähetti Leena Käyhkö Lemmenmäen palvelukodilta Kerimäeltä.

Kehittämistyön tuloksena MESSI jaettiin kahteen osaan; perusosaan ja varsinaiseen elämän suunnitteluosaan. Perusosaan kootaan muun muassa asiakkaan terveyttä ja turvallisuutta koskevaa tietoa. Se sisältää myös asiakkaan asemaa ja oikeuksia koskevan muistilistan. Elämän suunnitteluosa

muodostuu "Näin tuet minua parhaiten", "Minun unelmani" ja "Minun sivuni" sekä "Kommunikaatio-karttani" yksilökeskeisen suunnittelun työvälineistä.

Tämän lisäksi sähköiseen väline-karttapohjaan kootaan monipuolisesti asiakkaan muita oman elämän suunnittelun työvälineitä. Suunnitelman saatamista osaksi asiakkaan omaa arkea vahvistetaan myös selväsanaisilla toimintaohjeilla.

Minun elämäni suunnitelman tekeminen on luovaa. Asiakas voi käyttää jo valmiina olevia työvälineitä tai keksiä uusia yhdessä muiden kanssa. Tärkeintä on, että suunnitelman teossa asiakas on oman elämänsä päämies. Päämiehenä hän tietää parhaiten, mikä hänelle on elämässään tärkeää, mitä asioita hän haluaa tehdä ja mitä tukea hän niihin tarvitsee. Näin elämä on enemmän elämänmakuista.

Opettelua ja koulutusta

Uuden opetteleminen vaatii aina aikaa. Yksilökeskeisen elämänsuunnittelun myötä henkilö itse pohdiskelee ja ottaa haltuun elämänsä, myös voimaantuu ja harjaantuu olemaan oman elämänsä päämies. Samaan aikaan myös tukena oleva työntekijä tai vaikkapa läheinen harjaantuu ja oppii tukemaan henkilöä hänen oman elämänsä suunnittelussa.

Savon Vammaisasuntosäätiössä haluttiin kouluttaa sekä kehitysvammaiset henkilöt, heitä tukevat läheiset ja henkilökunta päämiesajatteluun ja yksilökeskeiseen elämänsuunnitteluun. Koulutus koostui lähinnä arvo- ja asennekoulutuksesta, yksilökeskeisestä elämänsuunnittelun sekä kartta- ja polkumenetelmien käytöstä. RATTI-hankkeeseen* osallistuneiden pilottiyksiköiden esimiehet palvelukodin johtaja Päivi Mertanen ja palveluyksiköiden johtaja Kirsi Manninen kouluttivat vuoden 2011 aikana henkilöstöä kaikissa säätiön yksiköissä päämiesajatteluun ja yksilölliseen elämänsuunnitteluun liittyvien. Kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän läheistensä koulutuksesta vastasivat yksiköt itse.

Kouluttamisen lisäksi Savon Vammaisasuntosäätiössä haluttiin ottaa käyttöön RATTI-hankkeessa luotuja työvälineitä. Työvälineistä koottiin "Minun hyvää oloani tukevia työmenetelmiä"-malliopus. Tämän tarkoitus on ohjata kehitysvammaisia henkilöitä ja työntekijöitä yksilölliseen elämänsuunnitteluun. Mallioppaasta löytyvät toimintaohjeet ja –mallit erilaisiin työskentelytapoihin, jotka tukevat kehitysvammaisen henkilöiden elämänhallintaa ja auttavat heitä ilmaisemaan itseänsä tuomaan esille mielipiteitään. Työmenetelmän tarkoituksena on helpottaa asiakasta tunnistamaan omia voima-

varojaan sekä lisätä asiakkaan osallisuutta ja omaa vastuuta sosioemotionaalisen hyvinvoinnin osa-alueella. Asiakkaan yksilölliseen elämänsuunnitteluun liittyvät apuvälineet, kuten erilaiset kartat ja polut, tuovat työskentelytapaan lisää tietoa yksittäisten asiakkaiden omista tarpeista ja mieltymyksistä ja auttavat näin henkilökuntaa työskentelemään entistä enemmän asiakkaan omien toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. Pohjimmiltaan on kyse siitä avusta ja tuesta, jota saamme toinen toisiltamme, ihmissuhteistamme ja verkostoistamme, ystäviltämme. Kuuntelemme toisiamme ja tulemme itse kuuluksi, keskustelemme elämässä kohdattavista asioista - niistä mukavista, mutta myös niistä, jotka aiheuttavat meille pahaa mieltä ja huolettavat meitä.

"Minun hyvää oloani tukevia työmenetelmiä"-malliopus

Yksilökeskeisen elämänsuunnittelun ajatukset ja välineet on säätiössä koettu toimivaksi apuvälineeksi arkeen. Suunnittelu sinällään ei vielä riitä muutokseen, vaan tarvitaan konkreettisia tekoja. Yksilökeskeisen elämänsuunnittelun prosessi tuottaa tietoa siitä, millaisia konkreettisia tekoja tarvitaan. Joskus kyse voi olla suuremmista elämänmuutoksista, jolloin lähdetään yhdessä pohtimaan, miten asiassa voitaisiin edetä askel kerrallaan. Toisinaan pienetkin muutokset riittävät.

Päämiesajattelu Savaksessa on kokretisoitumassa uutena asiakkaan elämänsuunnittelun työkaluna ("Minun elämänsuunnitelmani MESSI").

* RATTI-hanke on Kehitysvammaliitto ry:n tutkimus- ja kehittämishanke (Ratkaisuja haastaviin tilanteisiin kehitysvammaisten yksilöllisessä asumisessa)

Ajankohtaista VUODEN VARRELTA

Laaduntunnustus Savakselle

Savon Vammaisasuntosäätiölle myönnettiin toistamiseen 30.6.2011 Sosiaali- ja terveyspalveluiden laatuohjelman, **Social and Health Quality Service (SHQS)** mukainen laaduntunnustus maksimijalle, seuraavalla kolmelle vuodelle. Laaduntunnustus kattaa säätiön kaikki toimintayksiköt mukaan lukien kehittämisyksikkö sekä hallinto- ja toimistopalvelut. (Laatuserfikaatin luovutustilaisuudessa Helsingissä 2.9.2011.)

MAP-seminaari

Saada tietoa, kokeilla, osallistua, vaikuttaa ja valita. Saada tukea ja päättää.

*Löytää oma yksilöllinen asumisen polku
– olla oman elämänsä päämies.*

MAP – Minun asumisen polkuni -projektin yhdessä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän vammaispalvelujen kanssa järjestämä MAP-seminaari pidettiin lisämessä 24.11.2011. Seminaarin **teemana oli päämiehisyyys tukea tarvitsevan henkilön asumisessa**. Seminaariin kokoontui noin 130 asiasta kiinnostunutta – päämiehiä, heidän läheisiään, kehitysvamma-alan työntekijöitä ja kuntien päättäjiä sekä opiskelijoita.

Seminaarin ohjelman kohokohtia olivat asumispalvelujen käyttäjien omat kertomukset. Käytäntöjä ja kokemuksia asiakkaiden tekemästä vertaisarvioinnista esittelivät Rahkapuiston palvelukodin asiakasvertaisarvioijat Toivo Kinnunen ja Mikael Leikas. Palvelunkäyttäjän näkökulmaa yksilöllisen tuen kriteereihin valaisi osuudessaan Me Itse ry:n puheenjohtaja Tommi Kivimäki.

MAP-seminaarissa jaettiin monipuolisesti eväitä yksilöllisen asumisen suunnitteluun ja järjestämiseen. Seminaarin anti oli ajatuksia herättävä ja mielenkiintoinen. Päivän luennoista oli poimittavissa monia hyviä arjen työskentelyä ja päämiehisyyttä edistäviä käytänteitä. Erityisesti osallistujia puhuttelivat päämiesten esitykset niiden aitoudellaan.

"Tällaisia yhteisiä päiviä tarvitaan, joihin osallistuu vammaisten asioihin liittyviä tahoja. Tärkeää puhua yhdessä asioista ja kuunnella eri näkemyksiä. Ajatuksia herätti eniten asiakkaiden omat kokemukset päämiehisyydestä ja asumisen järjestämisestä. Ihanaa kun asiakkaat, itse palvelun käyttäjät mukana! Käyttäjien oma ääni oli kuuluvissa!"

Lemmenmäen palvelukodin

20-vuotisjuhlissa laulu raikui ja musiikki soi!

Lemmenmäen palvelukodin juhliin saapui satakunta vierasta, paljon tuttuja vuosien varrelta! Rennoissa ja iloisissa juhlissa herkuteltiin ulkona tarjoiluilla paistetuilla muikuilla ja suussa sulavalla mangojuustokakulla kahvin kera. Juhlaojelmassa oli palvelukodin johtaja Niina Järvenpään tervetulopuhe, juhlarunoja sekä laulua ja tanssia orkesterin tahdissa.

Vuoden 2011 teemana säätiön yksiköissä oli vuorovaikus

Savisillan palvelukodin asiakkaita on opastettu yksilöllisen elämän suunnittelun työvälineiden maailmaan. Asiakkaat työskentelivät Kartta -työvälineellä etsien palvelukodilta hyviä ja kehitettäviä asioita. Samalla kirjattiin terveiset säätiön johdolle. Kodissa **viihtyisä piha** on monelle hyvin tärkeä. Päärakennuksen remontin yhteydessä valmistuneella mahtavalla terassilla on mukava istua auringossa tai terjoensalavan suojassa. Pihatöiden lomassa tarkkaillaan itse istutettujen pihapensaiden kasvua.

Tatamien taistelijat

Kirsi, Piia ja Jenni treenavat innolla ja ilolla Wisa -areenalla judoa. Näille nuorille naisille on kertynyt kosolti kisakemusta ja mitaleja. He kuuluvat Suomen parhaimmistoon sovellutussa judossa. Neljä vuotta sitten Shanghai Special Olympics kesämaailman kisoissa Piia sijoittui hopealle ja Kirsi sai pronssia. Vuonna 2011 Ateenassa käydyissä **Special Olympics** -maailmankisoissa Kirsi vei kisan mestaruuden ja Piia saavutti neljännen sijan. Harjoitukset jatkuvat tähtäimenä seuraava koetus, uudet Special Olympics -kisat vuonna 2015. Jokaisen heiton ja tekniikan pitää mennä kohdalleen tulevaisuuden kisoissa.

Virkistystä ja viihtyvyyttä

Kuopion eri alueiden Lionsklubit lahjoittivat Puijonsarven palvelukodille ja toimintakeskukselle matkarahat Savas-Rockiin ja Runnin kylpylään. Matkaan lähdettiin isolla bussilla 33 asiakkaan ja 10 työntekijän voimin. Arjen keskelle järjestettiin Savon alueen keilamestaruuskisat Kuopiossa. Tapahtumaan osallistui noin 60 kilpailijaa pyörätuoli- ja normaalisarjoissa. Asumisen viihtyvyyttä on vuoden aikana parannettu remontoimalla asiakkaiden asuntoja sekä yleisiä tiloja.

Syksyllä säätiölle hankittiin invavarusteltu pienoisbussi ensisijaisesti Särkiniemen toimintakeskuksen asiakaskuljetusten järjestämiseen. **Savas-bussin** isäntäpalvelukotina toimii Puijonsarven palvelukoti, jossa työskentelee toimintakeskuksen asiakaskuljetuksista vastaava ohjaaja. Bussi kastettiin kuohuviinisuihkulla Riemukuplaksi.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan työryhmien toimintaa:

Savas-Rock kajahti ilmoille toukokuussa!

Ensisijaisesti kehitysvammaisille ja autismin kirjon henkilöille suunnattu esitetön rock-tapahtuma

Savas-Rock (K18) järjestettiin nyt lisalnessa toista kertaa. Tämä Savon Vammaisasuntosäätiön lisalmen ja Kiuruveden yksiköiden työntekijöistä koostuvan kulttuuri- ja vapaa-ajan työryhmän järjestämä tapahtuma toteutetaan suurelta osin sponsoreiden tuella. Tapahtumassa huomioidaan festarikävijöiden erityistuen tarpeet ja käytetään kuvia kommunikaation tukena.

Esiintyjinä tapahtumassa olivat Indica, Kaukolasipartio ja Raaka-aine. Yleisöä tapahtumaan tuli kaikkialta Suomesta, mm. Helsingistä, Rovaniemeltä ja Jyväskylästä. Tunnelmaltaan iloisesta tapahtumasta nauttanut 300-henkinen festariyleisö rokkasi innokkaasti musiikin tahtiin. Seuraava Savas-Rock järjestetään lisalnessa keväällä 2013.

Taidekurssi yhteistyössä Kansalaisopiston kanssa

Syksyllä Marjahaan palvelukodilla käynnistyi taidekurssi Kansalaisopiston kuvataideopettajan vetämänä. Kurssin osallistujat tulivat Marjahaan ja Sorsapuiston palvelukodeista, Kirkonsalmen autismiyksiköstä sekä Kiuruveden Pihlajakodilta. Kurssilla kokeiltiin erilaisia piirustus- ja maalaustekniikoita. Myöhemmin taidekurssilaisten teoksia esiteltiin **kuvataidenäyttelyssä**.

Disco Bar Sahassa

Syyskuussa lisalnessa järjestettiin jo perinteeksi muodostunut Elonkorjuudisco/-karaoketapahtuma yhteistyössä paikallisen Bar Sahan kanssa. Säätiön omien yksiköiden lisäksi mukaan kutsuttiin Sote-alueen kehitysvammahuollon yksiköt. Tapahtuman tunnelma oli riemukas. Tanssilattialla nähtiin upeita discotähtiä ja karaokessa esiintyjä riitti jonoksi asti.

Itsenäisyyspäiväjuhla lisalmen Nuorisotalolla

Kunpa musiikin voisi kirjoittaa sanoin – niin kaunista kuultavaa oli tämä konsertti! Ylä-Savon musiikkiopiston kanssa yhteistyössä järjestettyyn perinteeseen itsenäisyyspäiväjuhlaan juhlavieraiksi säätiön oman väen lisäksi kutsuttiin lähialueen kehitysvammayksiköiden asiakkaita. Konsertissa esiintyi musiikkiopiston taitavia oppilaita ja opettajia. Juhlan päätteeksi kunnioitettiin Suomen itsenäisyyden juhlapäivää laulamalla Maamme-laulu yhteislauluna.

Porukassa on voimaa!

Kuopion yksiköiden kulttuuri- ja vapaa-ajan työryhmä oli koko vuoden aktiivinen ja innokas: Keväällä Särkiniemen toimintakeskuksessa järjestettiin suuri vappuhuppalo-päivä, jossa sirkuslaiset opettivat jänniä temppuja, jättisaippuakuplat leijailivat pihalla ja tanssit kruunasivat onnistuneen päivän. Kesällä järjestettiin taidenäyttely Kuopion kirjastolla ja Savas-risteily Kallavedellä. Savas-leirillä suuri joukko asukkaitamme nautti luonnosta ja kiireettömästä yhdessäolosta. Syksyllä toimintayksiköissä järjestettiin musiikkituokioita viikoittain. Vuoden mittaan tehtiin kulttuuriretkiä mm. luontoon, museoihin, Kuopio Tanssii ja Soi -tapahtumaan, teatteriin, sataman taidetorille, musiikkikeskukseen ja liikuntapaikkoihin.

Käsitellen –työpaja

Heinäkuussa järjestettiin Marjahaan palvelukodin ja Kiuruvetisen taidehuoltamon Len-Artin kanssa yhteistyössä kaksipäiväinen **taideleiri**. Erilaisia kierrätys- ja luonnonmateriaaleja

hyödyntäen leirillä mm. maalattiin sekä tehtiin kortteja ja nimikylttejä. Leiripäiviin kuului myös musiikki, mielikuvitukselliset tarinat sekä pohdinnat taidemateriaalien alkuperästä.

Koop Arposen keikka syyskuussa

Marjahaan palvelukodilla

Akustista yllätyskeikkaa saapui seuraamaan noin neljäkymmentä kiinnostunutta säätiön asukasta Marjahaan, Sorsapuiston ja Kirkonsalmen palvelukodeista sekä Kirkonsalmen autismiyksiköstä. Keikalla oli lämmin, rauhallinen ja kuuntelijat mukaansa tempaava tunnelma. Pääasiassa cover-biisejä sisältäneen keikan päätteeksi laulaja bändikavereineen jakoi nimmareita. Harva saa idolinsa esiintymään omaan kotiinsa.

**KAVEREITA
EI SAA KOTONA
KÖKÖTTÄMÄLLÄ.**

PIDÄMME HUOLTA. Suuri osa suomalaisista kohtaa jotakin RAY:n avustamaa toimintaa. RAY ohjaa peliensä tuotot kansalaisjärjestöille, jotka auttavat ihmisiä pitämään huolta itsestään ja toisistaan eri elämäntilanteissa. Savon Vammaisasuntosäätiö saa tänä vuonna RAY:ltä 1.147.000 euroa tärkeään työhönsä.

PALVELUKODIT JA TOIMINTAKESKUKSET

IISALMI

Kirkonsalmen palvelukoti

Pappilantie 6
74120 IISALMI
puh. 017 266 3260
e-mail: kirkonsalmi@savas.fi

Kirkonsalmen autismiyksikkö

Pappilantie 8
74120 IISALMI
puh. 017 266 3261
e-mail: kirkonsalmiaut@savas.fi

Marjahaan palvelukoti

Marjahaankiertö 69
74130 IISALMI
puh. 017 266 3265
e-mail: marjahaka@savas.fi

Sorsapuiston palvelukoti

Tiirankatu 8
74120 IISALMI
puh. 017 266 3263
e-mail: sorsapuisto@savas.fi

KERIMÄKI

Lemmenmäen palvelukoti

Lemmenmäentie 5 A
58200 KERIMÄKI
puh. 015 542 252
e-mail: lemменmaki@savas.fi

KIURUVESI

Kallion palvelukoti

Kallionkuja 2
74700 KIURUVESI
puh. 017 758 130
e-mail: kallio@savas.fi

KUOPIO

Louhumäen palvelukoti

Kuoppamäentie 1
70820 KUOPIO
puh. 017 266 3230
e-mail: louhumakipk@savas.fi

Louhumäen toimintakeskus

Kuoppamäentie 1
70820 KUOPIO
puh. 017 266 3232
e-mail: louhumakitk@savas.fi

Puijonsarven palvelukoti

Puijonsarventie 34
70260 KUOPIO
puh. 017 266 3220
e-mail: puijonsarvi@savas.fi

Puijonsarven toimintakeskus

Puijonsarventie 34
70260 KUOPIO
Puh. 017 266 3222
puijonsarvitk@savas.fi

Savolanniemen palvelukoti

Auringonkierto 6
70820 KUOPIO
puh. 017 266 3234
e-mail: savolanniemi@savas.fi

Särkiniemen palvelukoti

Sammallahdentie 24
70700 KUOPIO
puh. 017 266 3225
e-mail: sarkiniemipk@savas.fi

Särkiniemen toimintakeskus

Sammallahdentie 24
70700 KUOPIO
puh. 017 266 3227
e-mail: sarkiniemik@savas.fi

MIKKELI

Anttolan ryhmäkoti

Taipaleentie 21
52100 ANTTOLA
puh. 015 321 8890
e-mail: anttolark@savas.fi

Katajamäen toimintakeskus

Juvantie 12
50170 MIKKELI
puh. 015 321 8860
e-mail: katajamaki@savas.fi

Oksakujan palvelukoti

Oksakuja 1
50120 MIKKELI
puh. 015 321 8850
puh. 015 321 8852
e-mail: oksakuja@savas.fi

Pihkapuiston palvelukoti

Oksakuja 2
50120 MIKKELI
puh. 015 321 8830
e-mail: pihkapuistopk@savas.fi

Pihkapuiston toimintakeskus

Oksakuja 2
50120 MIKKELI
puh. 015 321 8840
e-mail: pihkapuistotk@savas.fi

Saulinpuiston palvelukoti

Maahisentaival 7
50970 MIKKELI
puh. 015 321 8820
e-mail: saulinpuisto@savas.fi

Savisillan palvelukoti

Maahisentaival 9
50970 MIKKELI
puh. 015 321 8810
e-mail: savisilta@savas.fi

MÄNTYHARJU

Lehtolan palvelukoti

Sahalahdentie 18-20
52700 MÄNTYHARJU
puh. 015 321 8870
e-mail: lehtola@savas.fi

PIEKSÄMÄKI

Rahkapuiston palvelukoti ja toimintakeskus

Sivukuja 2
76120 PIEKSÄMÄKI
puh. 015 321 8880
e-mail: rahkapuisto@savas.fi

VARKAUS

Kuparisepän palvelukoti

Kuparisepänkatu 2
78870 VARKAUS
puh. 017 266 3240
e-mail: kuparisepa@savas.fi

Tapionkoti (Mielenterveys- kuntoutujien palvelukoti)

Tapionkatu 3
78850 VARKAUS
puh. 017 266 3250
e-mail: tapionkoti@savas.fi

TUKIASUNTOJEN HANKINTA

Yhteidenotot

Jouko Hämäläinen
puh. 040 076 2010
e-mail: jouko.hamalainen@savas.fi

KEHITTÄMISYKSIKKÖ JA PROJEKTIT

KEHITTÄMISYKSIKKÖ

Vuorikatu 26 A, 2. krs
70100 KUOPIO
puh. 040 509 3514

ELÄMÄNLANKA-PROJEKTI 2008-2013

Vuorikatu 26 A, 2. krs, 70100 KUOPIO
Puh. 017 266 3206

Torikatu 33 B, 2. krs, 80100 JOENSUU
puh. 044 022 8937

MINUN ASUMISEN POLKUNI -PROJEKTI 2010-2013

Vuorikatu 26 A, 4. krs
70100 KUOPIO
puh. 044 036 3500

Kankaankatu 1
74120 IISALMI
puh. 044 036 3503

TUETUSTI PÄÄTÖKSEN- TEKOON -PROJEKTI 2011-2014

Kankaankatu 1
74120 IISALMI
puh. 044 036 3500

Saattotie 1
50130 MIKKELI
puh. 044 036 3501

TYÖELÄMÄN PÄÄMIES -PROJEKTI 2011-2015

Keskuskatu 14 B 2. krs
76100 PIEKSÄMÄKI
puh. 044 745 9900

TEPA-PROJEKTI 2012-2016

Aseveljenkatu 4
70620 KUOPIO
puh. 044 036 3507

savas
Savon Vammaisasuntosäätiö

Savon Vammaisasuntosäätiö

Vuorikatu 26 A, 2. krs
70100 Kuopio
puh. 017 266 3200

www.savas.fi

